

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VII. Conuersionum regulæ probantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

infiniti infinitos, vt omnis homo est animal, ergo omne non animal, est non homo, aut omne non animal est non homo, ergo omnis homo est animal; vel aliquis homo non est lapis, ergo aliquod non lapis non est non homo, vel e contrario, aliquid non lapis non est non homo, ergo aliquis homo non est lapis. Tota conuersio clauditur his versiculis.

Simpliciter Feci, conuertitur, Eua per acci,

Asto per contra, sic fit conuersio tota.

Quos, vt intelligas, ecce sequentes.

Afferit A, negat E, tamen vniuersaliter ambe,

Afferit I, negat O, sed particulariter ambo.

Id est A, denotat propositionem vniuersalem affirmatiuam: O, vniuersalem negatiuam, I, particularem affirmatiuam, O, particularem negatiuam. Quibus constitutis propositio vniuersalis negatiua, & particularis affirmatiua, petunt conuerti simpliciter: id indigitat, *simpliciter feci conuertitur.* Vniuersalis negatiua, & vniuersalis affirmatiua postulant conuerti per accidens: id significat, *Eua per acci.* Tandem propositio vniuersalis affirmatiua, & particularis negatiua, possunt conuerti per contrapositionem: id indicat, *Asto per contra.*

C A P V T VII.

Conuersionum regula probantur.

56

Q uod tria illa propositionum paria superius posita conuerti possint, ac debeant, sicut triplici dictione praescriptum est, haud est difficile probatu. Namque in primis negatio afficiens copulam cogit praedicatum subsequens, supponere pro omnibus inferioribus suis, copulatiue: quocirca cum dicitur, nullus homo est lapis, siue, quod perinde est, omnis homo non est lapis, sensus est, nec est hic lapis, nec ille lapis, & sic de quocunque alio, quam doctrinam ex Aristotele lib. 1. Prior. c. 2. quaest. 1. art. 3. §. *theorema particularis negatiua*, eamque confirmat apprimè, quod est in veteri paremia, negatio est malignantis naturae, id est, vt explicat praeter alios Rubius lib. 1. de interpret. cap. 2. quaest. 5. num. 45. Quidquid post se inuenit destruit, totumque negat, & non partem aliquam, eius, quod afficit. Hoc autem ipso, quod vniuersalis negatiua neget identitatem subiecti cum praedicato, copulatiue sumpto: v. g. hominis cum lapide distributo pro omnibus, hunc in modum, nullus homo est lapis, nihil mirum est, si lapidis, eadem distributione sumpti, identitas cum homine possit e conuerso negari, hoc pacto, nullus lapis est homo: siquidem negatio identitatis, siue distinctio, est relatio mutua, ac reciproca. Rursus cum dicitur aliquis homo est animal, animal supponit disiunctiue, hoc sensu, aliquis homo est aliquod animal, & vel hoc, vel illud: &c. At ex ea propositione, ita intellecta optimè sequitur haec, aliquod animal est homo; nam, vt haec sit vera, satis est, quod vnum specie animal sit homo: id enim habet, omnis propositio disiunctiua, vt eius veritas salua maneat, in vno solo obiecto suo: vbi autem omnis homo sit animal, euidenter sequitur, eam saltem speciem animalis, quae de eo praedicatur, esse hominem: ergo, & aliquod animal esse hominem. En vt conuersiones praescriptae per dictionem *simpliciter feci*, legitimae sint, & formales.

57

Iam quod vniuersalis negatiua possit, ac debeat conuerti per accidens, suadetur: nam haec propositio ex. g. nullus homo est lapis, conuertitur simpli-

P. Lyncei Philosophia. Tom. I.

citer, & infert hanc, nullus lapis est homo, vt probatum manet: ergo conuertitur per accidens, & inferet, aliquis lapis non est homo, siquidem continetur in priori conuertente: quae autem praemissa infert continentem, & vniuersalem, ea est illatiua particularis, & contenta, vt est luce clarius. Deinde sensus huius propositionis, omnis homo est animal, est hic, si non formaliter; at certe aequiualeter, omnis homo est aliquod animal, siue in aliqua specie animalis: quocirca iuxta paulo supradicta non poterit non deducere hanc per conuersionem per accidens: aliquod animal est homo. Ecce quateus conuersiones in dictione *Per acci* haud minus valeant.

Tandem, quod propositio vniuersalis affirmatiua, conuertatur per contrapositionem incipiendo à terminis finitis: Probatur hunc in modum: si haec propositio, omnis homo est animal, non conuertitur per hanc, omne non animal est non homo, nec quod perinde est, eam infert: ergo supposita veritate prioris, potest posterior esse falsa, adeoque illius contradictoria vera, videlicet ista, aliquod non animal non est non homo: at haec deducit sequentem, aliquod non animal est homo, iuxta doctrinam Aristotelis, lib. 2. interpret. cap. 2. necnon ea, quae à nobis sunt statuta superius tract. 4. cap. 6. illa autem proximè deducta infert vltius hanc, aliquis homo est non animal, per conuersionem simplicem. & haec istam aliquis homo non est animal, vera si sunt, quae ex Aristotele differuimus cap. illo 6. tract. 4. vltima autem haec est contradictoria illius primae, omnis homo est animal: nisi ergo valeat conuersio per contrapositionem propositionis vniuersalis affirmatiuae incipiendo à terminis finitis, erit, vt duae contradictoriae sint simul verae. Quod etiam incipiendo à terminis infinitis, eiusmodi propositio possit etiam conuerti per contrapositionem, suaderi potest eodem pacto: nisi enim ita se res habeat, supposita ergo veritate huius, omne non animal est non homo, poterit ista esse falsa, omnis homo est animal: ergo & eius contradictoria vera, nimirum haec aliquis homo non est animal: ergo & vi huius erit vera etiam ista, aliquis homo est non animal, & huius merito proxima, aliquod non animal est homo; & consequenter huius beneficio ista erit vera, aliquod non animal non est non homo: haec autem est contradictoria primae, quae supponitur vera; nisi ergo incipiendo à terminis infinitis possibilis sit conuersio contrapositionis, vniuersalis affirmatiuae, proculdubio duae contradictoriae simul erunt verae. Particularem etiam negatiuam, à quibuscunque terminis incipias, conuerti posse, & debere, per contrapositionem, eadem via, ac methodo potest probari: nam, si concedas hanc propositionem aliquod animal non est homo, & neges hanc, aliquid non homo, non est non animal: tum sic arguo, ergo omne non homo est non animal, quae est propositio contradictoria, prioris negata: item vltius, ergo omne animal est homo, iuxta paulò superius disputata, haec autem vltima contradicit primae. Insuper, si concessa hac propositione, aliquod non homo non est non animal, neges hanc, aliquod animal non est homo, sic argumentabor, ergo omne animal est homo, ergo omne non homo est non animal, quae propositio, est contradictoria prioris, quae supponitur vera. En conuersionis contrapositionis in dictione *Asto per contra* contenta probationem communem, ac me iudice manifestam.

Potèrò autem, vt triplici regula conuersionis tria propositionum paria sunt ab Aristotele, & reliquis merito comprehensa; ita etiam alia tria sunt ab eis

N 3

optimo

59

optimo iure pratermissa, ac triplici illa regula ne-
tquam contenta. Quod non minus, quam illud
prius est facile probatu, imo facilius multò, siqui-
dem non valet, omnis homo est animal, ergo omne
animal est homo: nec etiam valet, aliquid animal
non est homo: ergo aliquis homo non est animal:
vniuersalis ergo affirmatiua, & particularis negati-
ua iure merito sunt à conuersione simplici reiectæ.

60 Obijcies tamen primò, recte sequi ex hac, ali-
quod animal non est homo, istam, aliquis homo non
est animal, si suppositio termini, qui mutatur de
subiecto in prædicatum maneat eadem, vt par est,
& conuertens pro eo, ac potest hunc reddat sensum,
ergo aliquis homo non est animal aliquid nimirum
irrationale. Cæterum responsio est in promptu, si-
quidem negatio prædicatum subsequens distribuit,
& non disiungit, vt paulo supra animaduersum est,
ac proinde si ea propositio, aliquis homo non est
animal, nisi in prædicto sensu, nunquam erit vera,
cum nunquam possit ea reddere talem sensum, aut
animal quod prædicat disiungere tantum ac non di-
stribuere pro omnibus suis inferioribus: haud ergo
poterit particularem illam negatiuam ab Aristotele,
& cæteris dialecticis obiectam, videlicet, aliquid
animal non est homo, conuètere simpliciter: conuer-
tens enim debet esse vera, supposita veritate conuersæ.

61 Obijcies secundo, quoties vniuersales negatiue
conuertuntur simpliciter, non possunt non conuerti
simpliciter particulares negatiue in eis contentæ:
ille namque haud possunt esse simul veræ, quin
hæ sint etiam simul veræ: at illæ semper con-
uertuntur simpliciter, à quacunque earum inci-
pias, vt supra statuimus: ergo & hæ vnde-
cunque incipias. Responderi tamen facile potest
hunc in modum; ex veritate simultanea vniuersa-
lium, & subalternantium bene quidem arguitur
veritas simultanea particulariũ, & subalternatarum,
non tamen ex conuersione simplici illarum simplex
harum conuersio: nam hoc posterius est veritatem
vnius particularis negatiue habere connexionem
cum veritate alterius, eamque inferre, quod instan-
tia ex Aristotele adducta, & à reliquis approbata
falsum esse conuincit: cæterum illud prius est, duas
particulares negatiuas esse simul veras, non pro-
pter connexionem earum inuicem, sed potius cum
vniuersalibus, quibus sunt subalternatæ, quod neuti-
quam esse absurdum, sed potius rationi valde con-
sentaneum liquidò constat. Quocirca maior argu-
menti est falsa, eiusque probatio subiuncta nulla. In-
super negari potest, ac debet minor, si, quod multi
putant, conuersio & omnis argumentatio tum so-
lum est absolutè, ac verè talis dicenda, quando eius
præmissa quæuis est vera: secus verò quando falsa
aliqua: nam propositiones vniuersales negatiue
non semper sunt veræ, sed multoties falsæ, quid mi-
rum ergo, si haud semper possint conuerti?

62 Veterius haud valet, aliquis homo est animal,
ergo omne animal est homo: haud etiam, aliquid
animal non est homo, ergo nullus homo est animal.
Ratio vtriusque est, quoniam à particulari affirma-
tiua ad vniuersalem affirmatiuam, aut particulari
negatiua ad vniuersalem negatiuam, ne inuariatis
quid terminis bene arguitur: quanto minus, si va-
rietatè subeant, ac tranſmutetur iure igitur ab oppo-
sitione per accidens vtraque illa particularis est exclusa.

63 Præterea, quod ordiendo à terminis finitis pro-
positio vniuersalis negatiua nequeat conuerti
per contrapositionem, patet: siquidem non valet,
nullus homo est lapis, ergo nullus non lapis est
non homo, nam Angelus est non lapis, & ta-

men non homo. Par ratio est particularis affir-
matiue: haud enim valet, aliquis homo co-
gnoscat à Deo, ergo aliquid non cognitum à Deo
est non homo; aliàs valeret etiam hæc, ergo aliquid
non homo est non cognitum à Deo, vtique per con-
uersionem simplicem; & hæc proinde, aliquid non
homo non cognoscitur à Deo, videlicet per regu-
lam infinitarum: consequens autem est falsum, quid-
quid enim est non homo, à Deo cognoscitur: neuti-
quam ergo conuertitur per accidens propositio par-
ticularis affirmatiua; aliàs ex antecedenti vero effici
posset aliquandò consequens falsitati obnoxium; va-
leretque etiam argumentum ratione formæ à pro-
positione de subiecto finito ad eam, quæ est de eo-
dem subiecto, sed infinitatem subeunte, ac pristinam
finitatem amittente: cuius tamen oppositum osten-
sum est ex professo tract. 2. cap. 6.

64 E contrario ordiendo à terminis infinitis haud est
admittenda conuersio contrapositionis propositionis
vniuersalis negatiue; vel particularis affirmatiue:
non huius, quoniam non sequitur, aliquid non homo
(videlicet leo) est non equus, ergo aliquis equus est
homo; non illius quia nunquā fieri potest, vt sit vera
sicut animaduertunt Conimbric. lib. 2. de interpret.
cap. 2. quæst. 2. art. 1. sed apparens ad summum: quæ
autem nō est vera, nō est fortasse apta ad conuersio-
nem, aut argumentationem vllam propriè talem,
quemadmodum homo pictus, falsusvè, siue apparens
non est propriè, ac simpliciter homo. Secundo, quia
tametsi propositio falsa conuerti possit aliquandò,
& ab ea ad aliam dari consequentia formalis, id ta-
men est propter connexionem antecedentis cum
consequenti: at nullam habet connexionem pro-
positio vniuersalis negatiua vtroque termino infi-
nito constans cum propositione vniuersali negatiua,
& finita quoad vtrumque terminum transmutatos in-
uicem: hæc enim propositio, nullus non homo est
non equus, tametsi gratis admittatur tapquam ve-
ra, omnisque non homo re ipsa non sit non equus,
siue, quod iuxta est, sit equus, inde tamen per ne-
cessariam connexionem minimè sequitur, nullum
equum esse hominem; quamuis enim per impossibile
aliquis equus esset homo, siue, quod perinde est, ali-
quis homo esset equus, posset nihilominus omne non
homo esse equus, sicut quamuis aliquis homo co-
gnoscat à Deo, tamen omne non homo cognos-
citur etiam à Deo.

CAPVT VIII.

*Quadam argumenta aduersus regulas
conuersionum.*

65 **A**Rgues primò ex terminis diuinis: neutquam
sequitur, nulla essentia diuina generat, ergo
nullum generans est essentia diuina: non etiam,
aliquid generans est essentia diuina, ergo aliqua
essentia diuina generat: haud etiam, nulla essentia
diuina generat, ergo aliquid generans est essentia
diuina: haud denique, omne generans est essentia
diuina, ergo aliqua essentia diuina generat. Ratio
est, quoniam in essentiam diuinam non conuenit
generare personam aliquam diuinam, siue eam rea-
liter producere, quæ est eius ab omni persona in-
distinctio realis: cuius autem personæ generanti,
seu non generanti conuenit esse essentiam diuinam,
quæ est etiam è conuerso cuiusvis earum ab essentia
realis indistinctio. Ex quibus duobus fit, vt ante-
cedens